

Departementspromemorian ”Förordning om skolenhetsregister” (U2020/04723/GV)

TU – Medier i Sverige har getts tillfälle att yttra sig rubricerad departementspromemoria och får anföra följande.

Sammanfattning

- TU tillstyrker, mot bakgrund av den uppkomna situationen, förslaget till en ny förordning om skolenhetsregister.
- TU konstaterar samtidigt att det finns ett mera djupgående strukturellt problem kring statistiksekretessen i OSL 24 kap. 8 § och utgår från att regeringen fortsatt utreder den frågan och återkommer med förslag för att undanröja problemet med bristande insyn.

Bakgrund och inledande synpunkter

Av promemorian framgår att Statistiska Centralbyrån (SCB), enligt uppdrag från Skolverket, samlar in de uppgifter som ligger till grund för skolenhetsregistret. Uppgifterna omfattas därmed av den så kallade statistiksekretessen i offentlighets- och sekretesslagen (OSL) 24 kap. 8 §. Som en följd av en ny sekretesspolicy hos SCB rörande bl a uttolkningen av denna bestämmelse, har Skolverket från och med den 1 september 2020 beslutat att inte offentliggöra statistik och uppgifter om skolor, annat än på riksnivå.

Beslutet kan förefalla logiskt, men är desto mer beklagligt och visar på ett grundläggande systemfel. För massmedier och journalister som har att bevaka skolfrågor – och ytterst allmänheten – är åtkomst till uppgifterna i registret om enskilda skolor av stor betydelse.

Det inträffade visar, ännu än en gång, på att det finns ett problem med utformningen av statistiksekretessen i 24 kap. 8, OSL. Problemet har tidigare uppmärksamats genom beslutet från Kammarrätten i Göteborg (mål-nr 5048-19), där uppgifter om resultatet för enskilda kandiderande

ledamöter i EU-valet 1999 – 20 år tidigare – ansågs omfattas av statistiksekretessen eftersom de hade överlämnats till SCB.

Problemet har nu, i fråga om skolenhetssekretessen, alltså åter igen bekräftats.

TU vill därför understryka att det finns all anledning att, om än utom ramen för denna promemorias förslag, se över bestämmelsen i 24 kap. 8 § OSL för att undanröja de problem och den bristande insyn som uppenbarligen följer med ett överlämnande av uppgifter till SCB.

Ett nytt skolenhetsregister

I promemorian föreslås en ny förordning enligt vilken Skolverket – i stället för SCB - ska föra och hantera ett nytt skolenhetsregister som därmed regleras utanför statistiksekretessen. 24 kap. 8 § OSL kommer sålunda inte att vara tillämplig.

TU tillstyrker förslaget (även om det är en något oortodox lösning för att komma till rätta med ett mera grundläggande insynsproblem).

TU noterar vidare ambitionen i det utsända författningsförslaget – vilken också bekräftades vid hearingen om förslaget den 23 september 2020 – om att registret ska innehålla samma uppgifter som tidigare varit tillgängliga. TU utgår från att detta fortsatt kommer att gälla.

Utlämnande av uppgifter från registret

I promemorian föreslås att Skolverket avgiftsfritt (15 §) och på en publik webbplats ska hålla uppgifter från skolenhetsregistret tillgängliga för allmänheten.

TU tillstyrker förslaget.

Det konstateras vidare (16 §) att förordningen inte inskränker myndigheternas skyldigheter om att enligt tryckfrihetsförordningen (TF) eller enligt bestämmelserna i OSL tillhandahålla allmänna handlingar.

TU tillstyrker även detta förslag, men ser det mera som en påminnelse eftersom reglerna i TF självfallet är tillämpliga oavsett vad som föreskrivs i den nu föreslagna förordningen.

Gallring och arkivering

I promemorian (§ 17) föreslås att om en uppgift i registret inte längre behövs för att tillgodose registrets ändamål, så ska uppgiften tas bort ur registret.

TU vill här framhålla att det många gånger kan finnas ett behov av att kunna följa en utveckling och ett händelseförlopp bakåt i tiden. Det kan därför finnas skäl att erinra om att den föreslagna bestämmelsen inte innebär något annat än vad som följer av kraven i arkivlagen (1990:782).

Ikraftträdande

I promemorian föreslås att förordningen ska träda i kraft den 23 oktober 2020.

Mot bakgrund av behovet av att snarast göra uppgifterna i registret tillgängliga igen, tillstyrker TU förslaget. Det är dock angeläget att frågan om statistiksekretessen i 24 kap. 8 § OSL fortsatt utreds och omprövas.

Stockholm 2020-09-25

TU – Medier i Sverige

Ewa Thorslund
vd

Per Hultengård
jurist